

Vergaderjaar 2017–2018

32 793

Preventief gezondheidsbeleid

Nr. 299

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 april 2018

Op 25 september 2017 heeft mijn ambtsvoorganger uw Kamer geïnformeerd¹ over de maatregelen die genomen worden tegen de zorgelijke toename van het aantal infecties veroorzaakt door meningokokken type W². Een infectie met meningokokken type W kan zeer snel en ernstig verlopen, vaak met hersenvliesontsteking of bloedvergiftiging. Doordat de eerste ziekteverschijnselen veelvuldig bestaan uit verkoudheid, hangerigheid en een griepigerig gevoel wordt de infectie niet altijd op tijd herkend.

De aangekondigde maatregelen betreffen het vervangen van het huidige vaccin tegen meningokokken type C bij kinderen van 14 maanden en het invoeren van een nieuwe vaccinatie voor kinderen rond de leeftijd van 12–14 jaar in 2018 en 2019.

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de implementatie van deze maatregelen.

De afgelopen maanden is, in opdracht van het Ministerie van VWS, door het RIVM gewerkt aan de voorbereiding van de maatregelen. Het RIVM heeft dit in nauw overleg met uitvoerende organisaties, betrokken professionals, jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen gedaan. Ook ouders en tieners zijn om hun mening gevraagd. De uitkomsten hiervan en van het overleg met professionals zijn benut bij de vormgeving van de maatregelen. Hieronder ga ik daar nader op in.

Vervanging meningokokken C vaccin

Sinds 2002 wordt binnen het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) aan alle kinderen van 14 maanden vaccinatie tegen meningokokken type C

¹ Kamerstuk 32 793, nr. 279

² De meningokok is een bacterie. Er zijn verschillende typen meningokokken. De vaccinatie was voorheen gericht op meningokok type C en wordt nu uitgebreid naar meerdere typen.

aangeboden. In verband met de sterke toename van het aantal ziektegevallen dat door meningokokken type W wordt veroorzaakt, wordt het vaccin tegen meningokokken type C vervangen door een vaccin dat ook tegen type W beschermt.

De vervanging van een vaccin binnen het RVP is relatief eenvoudig. Zo blijven de logistiek en het moment van vaccineren ongewijzigd. Wel worden ouders en professionals goed geïnformeerd over de wijziging. In mei 2018 worden de eerste kinderen van 14 maanden gevaccineerd met het vaccin tegen meningokokken typen A, C, W en Y.

Invoering nieuwe vaccinatie bij kinderen van 12–14 jaar

De andere maatregel betreft de invoering van een nieuwe vaccinatie voor kinderen in de leeftijd rond 12–14 jaar. Een nieuwe vaccinatie voor adolescenten vraagt om een gedegen en zorgvuldige aanpak, waarbij de communicatie een belangrijke rol speelt. Hieronder licht ik de belangrijkste elementen uit de gekozen aanpak toe.

Leeftijd

Aangezien het dragerschap van de bacterie (meningokok type W) en het aantal ziektegevallen vanaf ongeveer 14 jaar toeneemt, is gekozen om de vaccinatie aan te bieden in het jaar dat iemand 14 wordt.

Start

Bij de aanbesteding van de vaccins is gebleken dat op dit moment onvoldoende vaccins beschikbaar zijn om in mei 2018 zowel de kinderen van 14 maanden als de kinderen die 14 jaar worden te vaccineren. Omdat het bij de kinderen van 14 maanden om relatief kleine aantallen per maand gaat, kan hiermee op 1 mei 2018 worden gestart. Daarna kan de vaccinvoorraad zodanig worden opgebouwd dat vanaf oktober 2018 ook aan de kinderen van 14 jaar³ de vaccinatie kan worden aangeboden.

Uitvoering

Ongeveer de helft van de gevraagde ouders en tieners hebben aangegeven een groepsvaccinatie geschikt te vinden voor de uitvoering van de meningokokkenvaccinatie bij adolescenten. Wel werd daarbij de wens voor een individueel contactmoment uitgesproken. Uit de raadpleging van de uitvoerende jeugdgezondheidszorgorganisaties en professionals kwam een duidelijke voorkeur voor groepsvaccinaties naar voren.

Gelet op het bovenstaande is voor de uitvoering gekozen voor groepsvaccinaties op zowel grote als kleine locaties. De lokale/regionale uitvoerende jeugdgezondheidszorgorganisaties kunnen daarin zelf een keuze maken. De organisaties kunnen op deze manier aansluiten bij de lokale situatie en gebruik maken van de ervaring die zij met andere groepsvaccinaties hebben.

De adolescenten die daarvoor in aanmerking komen ontvangen een persoonlijke oproep. In deze oproep worden zij actief geïnformeerd over de mogelijkheden van individuele voorlichting en het stellen van vragen. Na de groepsvaccinatie zal met een no-showbeleid geprobeerd worden om zoveel mogelijk adolescenten te bereiken die nog geen meningokokken ACWY-vaccinatie hebben gehaald.

³ Het gaat om de groep geboren tussen 1 mei 2004 en 31 december 2004 en vervolgens iedereen in het jaar waarin hij/zij 14 wordt.

Publiekscommunicatie

De vaccinatie van kinderen die 14 jaar worden is nieuw en betreft een nieuwe doelgroep. Goede communicatie hierbij is, mede gelet op de leeftijd van de doelgroep, van groot belang. De publieksvoorlichting vindt daarom zowel landelijk als lokaal plaats.

In de communicatie wordt aandacht besteed aan de individuele bescherming en aan de groepsbescherming die wordt bereikt met vaccinatie.

Daarbij zal gewerkt worden met een herkenbaar campagnebeeld en communicatiemiddelen die nauw aansluiten op het informatiezoek- en mediagedrag van adolescenten en ouders.

De landelijke publiekscommunicatie wordt onder regie van het RIVM ontwikkeld en uitgevoerd. Uitvoeringsorganisaties zullen een plan opstellen voor het lokaal onder de aandacht brengen van de meningokokkenvaccinatie in hun werkgebied. Zij kunnen daarbij gebruik maken van teksten en uitingen die het RIVM laat ontwikkelen.

Deskundigheidsbevordering

Om alle professionals die direct of indirect betrokken zijn bij meningokokkenziekte te informeren en voor te bereiden op de nieuwe vaccinatie wordt ingezet op deskundigheidsbevordering.

Belangrijk daarbij zijn een aanvulling op de professionele richtlijn voor de uitvoering van het RVP, geaccrediteerde scholing voor uitvoerenden en informatie voor aanpalende beroepsgroepen zoals kinderartsen en huisartsen.

Evaluatie en onderzoek

De invoering van de maatregelen wordt in de tweede helft van 2019 geëvalueerd.

Tevens zal met de invoering van de vaccinatie een aantal onderzoeksactiviteiten plaatsvinden. Het gaat hierbij onder meer om het monitoren van het aantal ziektegevallen, het voorkomen van de ziekmakende bacterie, het bijhouden van de vaccinatiegraad en de bijwerkingenregistratie.

Ik heb er vertrouwen in dat met bovenstaande aanpak een goede start gemaakt wordt met de bestrijding van de ziektegevallen die veroorzaakt worden door meningokokken type W.

Voor de volledigheid wijs ik erop dat deze maatregelen voor 2018 en 2019 worden ingevoerd en dat de situatie nauwlettend gevolgd wordt.

Aan de Gezondheidsraad heb ik gevraagd om in brede zin; voor verschillende typen meningokokken en voor verschillende doelgroepen, advies uit te brengen over vaccinatie tegen meningokokken. Afhankelijk van de uitkomsten van dit advies zal ik bezien welke maatregelen structureel moeten worden ingevoerd.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis